

ZGODOVINA ŠOLSTVA V SPODNJI KUNGOTI

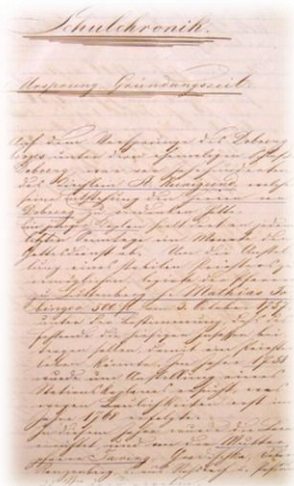
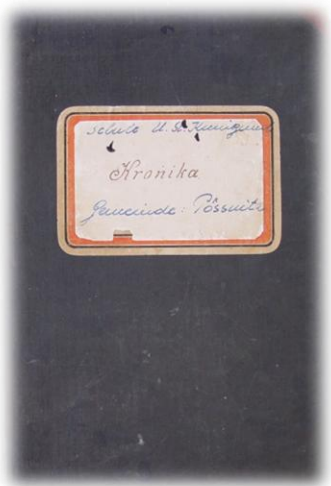
POUK SE JE V SPODNJI KUNGOTI PRIČEL DAVNEGA LETA 1786

Prvih šest učencev, kolikor jih je takrat bilo, je v letih 1786–1790 poučeval lokalni kurat Jakob Vogrin. Pouk so imeli v privatni (mežnarjevi) hiši (kasneje Šantlovo), potekal je v slovenskem in nemškem jeziku. Za njim sta s poučevanjem nadaljevala Gutmann (1791–1813) in Golob (1813–1819). Tako je zapisano v šolski kroniki, ki jo je leta 1870 začel pisati takratni upravitelj Franc M. Sernec. V župnijski kroniki je zavedeno, da je kurat Gutman služboval le od 1790 do 17. 1. 1791, za njim od 1791 do 1813 Genezij Spur. Vsi omenjeni so opisani kot vneti kateheti.

Gruss aus Unter St. Kunigund bei Marburg a. Dr.
Pozdrav iz spodnje sv. Kungote.

V mežnariji, ki je levo od cerkve, so "šolo" obiskovali prvi učenci. V času nastanka razglednice (pred letom 1918) je bila omenjena stavba last Šantlovih.
(Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

Večina zgoraj omenjenih podatkov je iz naše prve kronike. V kroniki avtor navaja tudi podatke za preteklo obdobje. Na levi je posnetek naslovnice in prve strani omenjene kronike.

OD PRVEGA UČITELJA DO KONCA PRVE SVETOVNE VOJNE

Z dekretom Marije Terezije iz leta 1770, ki je šolstvo podpržavil, je zaživela ideja splošne osnovne šole. Sledila je splošna naredba iz leta 1774, ki je uredila osnovno šolstvo. Pouk na podeželju (trivialke) je bil manj zahteven kot v mestnih glavnih šolah in normalkah. Šolska obveznost je trajala od 6. do 12. leta starosti, obvezno obiskovanje pouka še ni bilo uzakonjeno. Novi šolski zakon je ustanovil poklic učitelja, le-ti so bili za svoje delo slabo plačani, zato so iskali dodatne vire zaslužka. Vsebina pouka na podeželju je obsegala verouk, pisanje, branje, računanje, posvetno moralko in osnovne pojme gospodarstva. V začetku 19. stoletja so si avstrijske oblasti prizadevale za razvoj šolstva, težave so med drugim predstavljale tudi slabe materialne možnosti za delo. Osnovnošolski zakon iz leta 1869 je uvedel, da vse šole postanejo državne in deželne ustanove, učitelji so postali formalno neodvisni od duhovščine. Zakon je razlikoval med splošnimi ljudskimi in meščanskimi šolami. Šolska obveznost se je povečala na osem let. Z zakonom se je spremenila in posodobila tudi vsebina poučevanja.

ŠOLSKE STAVBE IN UČITELJI

Leta 1812 je bil kot prvi učitelj nastavljen Sebastjan Verblach, ki je poučeval vse do leta 1829. Pouk naj bi najprej potekal v mežnarjevi hiši, nato je omenjeni učitelj kupil posest, na kateri se je zgradila šola, od leta 1818 je tako poučeval na svoji lastni posesti (kasneje učiteljska hiša, danes Gradiška 92). Pouk je v tej zgradbi potekal vse do leta 1874/1875.

Po smrti Sebastjana Verblacha je na tukajšnji, takrat enorazredni, ljudski šoli od leta 1829 do 1833 kot učiteljev namestnik (provizor) deloval gospod N. Šmid. Leta 1833 je službo učitelja prevzel sin pokojnega Sebastjana Verblacha, Anton Verblach, ki je bil zelo priljubljen in premožen, kot vnet učitelj pa je tukaj delal do leta 1860. Zaradi njegove bolehnosti so kot podučitelji pomagali še: med leti 1840 in 1847 Martin Petrič, leta 1848 Anton Postružnik, leta 1849 Franc Golob, nato med leti 1850 in 1857 Jakob Špindler, med leti 1857 in 1860 pa Gašper Lešnik. Po upokojitvi Antona Verblacha je bil kot namestnik nameščen Matija Murko, ki je to službo opravljal od leta 1861 do aprila 1864.

Anton Verblach je posest prodal župniji za 4000 goldinarjev. Leta 1864 je mesto tukajšnjega učitelja dobil Franc M. Sernec, župnija mu je prepustila zemljišče v uporabo. Franc M. Sernec je opravljal združene naloge učitelja-organista in mežnarja od 15. 4. 1864 do leta 1870. Po ločitvi teh funkcij je od leta 1870 delal kot vodja šole in organist. V svojih devetintridesetih letih poučevanja je bil učitelj številnim generacijam. Po upokojitvi je delal kot organist, to službo je opravljal celih 48 let. Je prvi pisec naše najstarejše šolske kronike. V župnijski kroniki je opisan kot vrli nemškutar. Antonija Sernec je bila 21. 3. 1872 sprejeta kot prva industrijska učiteljica (učiteljica praktičnega pouka), izvajala je pouk ženskih ročnih del.

Ker je število učencev naraščalo, so se v letih 1874 in 1875 odločili za gradnjo nove šole. Stroški novogradnje so znašali približno 5000 goldinarjev, šolo pa so takrat razglasili za dvorazrednico. Franc M. Sernec je bil imenovan za nadučitelja. Danes je v omenjeni šoli gasilski dom.

Mesto podučitelja je bilo zasedeno šele leta 1880. To službo je dobil gospod Feliks, ki pa je ostal le 2 dni, ker so ga nastanili v sobo brez pohištva. 1. 11. 1881 je službo podučitelja zasedel Ernst Vračko in jo opravljal do velike noči 1890. Za njim je kot podučitelj leta 1891 nastopil Avgust Požegar.

Leta 1903, ko je višji učitelj Franc Sernec šel v pokoj (organist je bil do 1912), se je preselil tudi začasni učitelj Avgust Ahič. Mesto nadučitelja je sprejel Martin Vodenik, mesto učiteljice je zasedla absolventka pedagoške šole iz Ljubljane, Margareta Cacak. Oba sta službo nastopila 1. 11. 1903. V šolskem letu 1904/05 so v poletnem semestru poučevali nadučitelj Martin Vodenik, pomožni učitelj Jože Rajner in industrijska učiteljica Pavla Vračko. Ob razpisu prostega mesta nadomestnega učitelja je službo dobila učiteljica Ida Stedry iz Koprivnice. Ostala je tudi v zimskem semestru, poročila se je z Vodenikom. Jože Rajner se je preselil kot pomožni učitelj v Zgornjo Polskavo. V šolskih letih 1905/06 in 1906/7 so poučevali nadučitelj Martin Vodenik, učiteljica Ida Vodenik Stedry, učitelj verouka gospod Alojz Vojsk in industrijska učiteljica Pavla Vračko. V šol. letu 1907/08 je učiteljico nekaj časa nadomeščala Marijana Fekonja. V šolskih letih 1911/12 in 1912/13 je nekaj časa poučeval tudi okrajni pomožni učitelj Jakob Jurko. Nadomeščal je nadučitelja in učiteljico na bolniškem dopustu.

K učnemu osebju so vseskozi šteli tudi kateheti, ki so poučevali verouk. Leta 1904 je prvič omenjen tudi šolski sluga. Iz zapisa je razvidno, da je svoje delo opravljal že pred omenjenim letom.

V kroniki je omenjeno tudi izobraževanje učiteljev, ki so se udeleževali različnih tečajev in sestankov, tudi Slovenskega učiteljskega društva Maribor in Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev.

Vseskozi so zgledno skrbeli za obe šolski zgradbi. Nova šola je leta 1891 dobila novo peč, leta 1893 je bil urejen dotrajan vodnjak, leta 1899 je bila deležna posodobitve, v letu 1903 so prebelili učilnico in zunanost šole. V letu 1907/08 je šola dobila nove opleske sten, oken, vrat in fasade. Leta 1912 so zgradili zid ob telovadišču. 1899 leta so prenovili staro šolsko zgradbo in v letu 1900 določili, da se del stavbe zaradi dotrajanosti poruši.

Na razglednici Spodnje Sv. Kunigunde, ki je nastala pred 1918, sta cerkev in šola. Šola je bila dvorazrednica - dvorazredna mešana ljudska šola pri Spodnji sveti Kungoti. (Fototeka Slovenskega šolskega muzeja)

ŽIVLJENJE IN DELO V ŠOLI

Število učencev, časovna organizacija pouka, šolski obisk, šolski okoliš, socialna slika in zdravstveno stanje otrok

ŠOL. LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT.ODD.	ŠOL. LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT.ODD.
1835	100	1	1882	179	2
1836	104	1	1883	167	2
1837	101	1	1884	143	2
1838	94	1	1885	150	2
1839	102	1	1886	151	2
1830	90	1	1889	138	2
1843/44	100	1	1891	147	2
1845	126	1	1892	145	2
1848	94	1	1893/94	174	2
1850	113	1	1894/95	139	2
1953	123	1	1895/96	142	2
1855	101	1	1896/97	159	2
1858	121	1	1897/98	134	2
1860	118	1	1898/99	156	2
1863	128	1	1899/1900	137	2
1865	170	1	1900/01	127	2
1868	144	1	1901/02	145	2
1870	146	1	1902/03	159	2
1871	146	1	1903/04	174	2
1872	142	1	1904/05	182	2
1873	164	1	1905/06	197	2
1874	170	1	1906/07	209	2
1875	160	2	1907/08	202	2
1876	138	2	1908/09	180	2
1877	148	2	1909/10	196	2
1878	164	2	1910/11	199	2
1879	153	2	1911/12	181	2
1880	158	2	1912/13	196	2
1881	166	2	1913/14	NI PODATKA	2

TABELA 1: Število učencev in oddelkov po šolskih letih

V tabeli zavedeno število učencev se je med šolskim letom zelo spreminjalo. V kroniki najdemo tudi zanimiv podatek o ponavljalcih. Leta 1865 je bilo 175 učencev, razred je ponavljal 101 učenec. Preračunavanje pokaže, da je med leti 1848 in 1868 v povprečju ponavljalo okoli 40% učencev.

Leta 1869 so v šolo hodili učenci iz občin Gradiška, Dobrenje, Ranca, Rošpoh in Kozjak. Kasnejše spremembe šolskih okolišev so v omenjenem obdobju predstavljale le izpise posameznih hiš iz šolskega okoliša. Šolo so obiskovali tudi učenci iz sosednjih župnij.

Šolsko leto se je običajno pričelo v sredo po veliki noči, končalo pa v torek v velikem tednu. Jesenske počitnice so bile od 15. 9. do 3. 11. Poleg tega so bile zakonsko določene velikonočne, binkoštna in božična počitnice, praznovali so tudi cesarjev rojstni dan in god. Običajno so bili to pouka prosti dnevi. Učenci so prejeli semestrsko spričevala štirikrat letno.

V šolskem letu 1906/07 so se počitnice podaljšale. Po novem naj bi trajale od 15. julija do 15. septembra, a popustiti je bilo potrebno zahtevam kmečkega prebivalstva, zato so bile

počitnice spet med 1. septembrom in 1. novembrom. Leta 1907/08 se je šolsko leto pričelo 1. 7., že naslednje spet aprila.

Učenci so pouk obiskovali bolj ali manj redno. Veliko izostankov so učitelji beležili v času, ko je bilo na kmetijah dela več, na kar opozarja tudi zapis Franca M. Serneca v kroniki: *»Šolo je leta 1899 zaradi lepe jeseni in nadaljevanja paše obiskovalo le 29 učencev iz obeh razredov. Predsednik krajevnega šolskega sveta je starše kar s prižnice opozarjal, da morajo otroke v šolo pošiljati redno.«* V tem obdobju je bilo nekaj izostankov tudi zaradi bolezni. Zaradi epidemije mumpsu in oslovskega kašlja je bila šola zaprta za krajši čas. Tudi ošpice so poskrbele, da je bil obisk znatno manjši. Kot primer množičnega obolenja se omenja tudi laringitis, izostanke so beležili tudi zaradi griže. Učenci višjih razredov so bili v poletnem semestru večinoma oproščeni šole. Mnogim izostankom je botrovalo tudi slabo socialno stanje družin, iz katerih so izhajali učenci.

Že ob koncu devetnajstega stoletja se je v šoli vršilo cepljenje otrok, omenja se tudi skrb za zobe.

Organizacija pouka

Poučevalni jezik je bil v zgodnjih letih nemški in slovenski, nato večinoma slovenski, pri priseljenih nemških otrocih pa nemški. To je bil zgodovinski čas pomembnih političnih sprememb v avstrijski monarhiji. Zaradi vojaško-političnih in gospodarskih problemov je moral cesar Franc Jožef popustiti vse močnejšim liberalnim zahtevam. 1859. leta je bil odpravljen Bachov absolutizem, začelo se je obdobje reform - ustavna doba. Nacionalne zahteve so bile vse močnejše, tudi zahteve Slovencev na področju šolstva.

Med leti 1827 in nekje do 1870 so na tukajšnji šoli učili le branje, pisanje, računanje in petje večinoma cerkvenih pesmi. V kroniki je zavedeno pričevanje takratnih posestnikov, ki so radi pripovedovali, da je v cerkvi prepevala cela cerkvena občina. Zgoraj naštetim predmetom so se po novem šolskem zakonu pridružili še prirodopis, risanje in telovadba.

V letih pred 1860 so uporabljali predvsem nemške učbenike, prav tako verske knjige. Po letu 1860 so bili večinoma v rabi nemško-slovenski učbeniki (dvojezični v enem zvezku), po letu 1880 tudi povsem slovenski kot npr. v prvem razredu Abecednik, Berilo, pozneje "Začetnica", slovenske računske knjige (F. Močnika), mali in veliki katekizem, v tretjem razredu 2. in 3. berilo, pozneje "II ino III Berilo". Uporabljati so začeli tudi 1. in 2. slovnico, svetopisemske zgodbe ter evangelij; pesmarice so bile slovenske, v njih so bile otroške in cerkvene pesmi.

Iz kronike razberemo, da so branje do leta 1856 učili s črkovanjem, pozneje pa tudi z izgovarjanjem glasu za glasom in pisno-bralnimi metodami. Risanje so vadili v zvezkih s stigmami (vzorčki pik in črtic, znotraj katerih so učenci morali vleči črto), pozneje brez stigem. Metodo risanja po naravi je leta 1907 uvedel nadučitelj Martin Vodenik.

V začetku 19. stoletja so si prizadevali za nabavo učil in knjig. V knjižnici so že ob prevesu stoletja dela za učitelje, mladino in dela ljudske knjižnice.

V zakonu predpisanega šolskega vrta ni bilo, a Franc M. Sernec je na velikem šolskem vrtu in sadovnjaku z velikim veseljem učil o sadjarstvu in o pridelavi vrtnin. Šola je imela tudi kmetijske tabele, poučeval je tudi poljedelstvo. Prav tako je učence uvedel v osnove čebelarstva, preizkušal se je celo v gojenju sviloprejk. Omenja se pouk v naravi, ki se je običajno izvajal na šolskem posestvu.

Ohranjen je katalog za šolsko leto 1913/14, v katerem so naštet predmeti: računstvo v zvezi z geometrijskim oblikoslovjem, čitanje, pisanje, učni jezik, nazorni nauk, prirodopis in prirodoslovje, drugi deželni jezik, zemljepis in zgodovina, risanje, petje, telovadba, ročnost, ženska ročna dela, veronauk, vedenje in marljivost. V katalogu so zapisane tudi stopnje za presojanje (ocenjevalna lestvica).

Stopnja Stufe	Stopnje za presojanje – Rangstufen der Beurteilung			
	Vedenje Betragen	Marljivost Fleiß	Napredek Fortschgang	Zunanja oblika pismenih nalog Äußere Form der schriftlichen Arbeiten
1	hvalevredno lobenswert	vztrajna ausdauernd	prav dober sehr gut	prav lična sehr gefällig
2	povoljno befriedigend	dovoljna befriedigend	dober gut	lična gefällig
3	primerno entsprechend	zadostna hinreichend	zadosten genügend	malo lična minder gefällig
4	malo primerno minder entsprechend	nestanovitna ungleichmäßig	komaj zadosten kaum genügend	nelična nicht gefällig
5	nepprimerno nicht entsprechend	premala gering	nezadosten nicht genügend	nemarna nachlässig

Na prvi strani kataloga za 1. razred v šol. letu 1913/14 je ocenjevalna lestvica (Šolski arhiv)

Nadzor

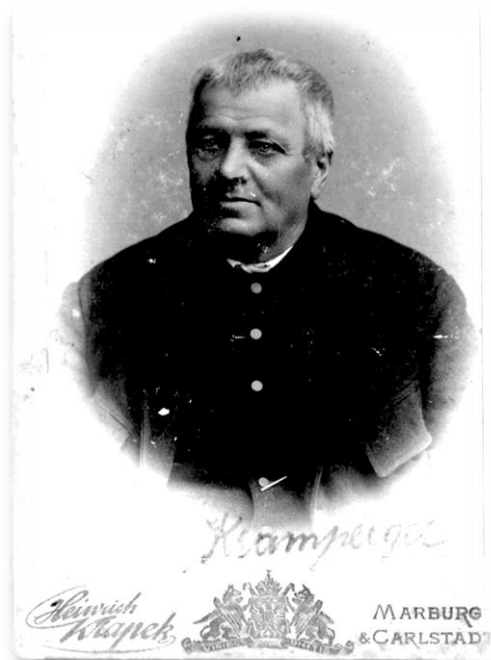
Velik vpliv na življenje in delo v šoli je imel krajevni šolski svet, v katerem so bili najvplivnejši ljudje iz kraja. Odločali so o materialnih zadevah šole, sprejemali in odpuščali učitelje, skrbeli za njihovo plačilo, stanovanja, skrbno spremljali delo v šoli in tudi udejstvovanje učiteljev v kraju. Šola je v večji meri bila odvisna od njihovih odločitev. V šolski kroniki so kot predsedniki šolskega sveta zavedeni Marko, Seidl in Kramberger. Zanimiv je podatek iz kronike, ki govori o prihodkih učitelja: » Prihodek učitelja na tukajšnji krajevni šoli je leta 1836 znašal: majhna bera (kolektura) žita, približno 6 vagonov žita (1vagon = 61,48 litra), prostovoljna bera vina, ki je na leto znašalo 4–6 polovic, kar pa je prejel učitelj le kot mežnar in organist. Kot učitelj je prejemal le šolnino v znesku približno 36 goldinarjev.« 1. 7. 1895 so določili plačo 4. plačilnega razreda na 600 goldinarjev in stanovanje, za podučitelja 80 oz. 60 % na tukajšnji šoli. Vodja šole prejema tudi dodatek za položaj, in sicer 50 goldinarjev in z zakonom določen dodatek za delovno dobo.«

Nadzor nad delom v šoli so nadzirali tudi okrajni šolski nadzorniki.

Šola je materialne pogoje izboljševala tudi s prispevki šolskih dobrotnikov, ki so poskrbeli za učila. V kroniki je zapisano, da je leta 1880 cesar Franc J. I. prispeval 200 goldinarjev, ki so

jih porabili za nabavo opreme za učilnico drugega razreda. Pomoč so organizirali tudi za revne učence.

Leta 1882 so v šolskem krajevnem svetu pričeli s pisanjem spominske knjige v spomin dobrotnikom in častno knjigo, v katero so zapisovali častitljive goste. Knjigi se nista ohranili.

Na fotografiji je Tomaž Kramberger, posestnik in 53 let župan Gradiške, ki je bil vrsto let tudi predsednik krajevnega šolskega sveta. Franc M. Sernec ga opisuje kot trdega pogajalca pri prizadevanjih za boljši položaj učitelja in šolstva v Sp. Kungoti.

Za svoje delo je bil nagrajen tudi z zlatim zaslužnim križcem cesarja Franca Jožefa I. V župnijski kroniki je zavedeno, da je leta 1919 v 93. letu umrl kot najstarejši faran. (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

ŠOLA MED OBEMA VOJNAMA

Po prvi svetovni vojni je na slovenskem ozemlju še vedno veljala avstrijska šolska zakonodaja, ki so jo prilagajali novim razmeram. Odpravljen je bil nemški učni jezik in uveden slovenski. Leta 1929 so z zakonom poenotili šolstvo v okviru jugoslovanske države. Zakon je uvedel razrede, oddelke in ocene, kot jih poznamo še danes, prepovedal je telesno kazen. Zakon je uvedel splošno in obvezno osemletno šolo. Razdeljena je bila na štiriletno osnovno in štiriletno višjo narodno šolo. Višja narodna šola na podeželju običajno ni imela 7. in 8. razreda, ampak le pouk v zimskem času od novembra do marca. Učenci so hodili v šolo do dopolnjenega štirinajstega leta. Šola se je v omenjenem obdobju navezovala na kulturo. Učiteljevo delo je postalo prosvetljevanje med najširšimi sloji prebivalstva. Njihovo delo ni bilo ozko vezano na učilnico.

ŠOLSKE STAVBE IN UČITELJI

O šolstvu v Sp. Kungoti podatkov za prvo svetovno vojno ni. V župnijski kroniki pisec omenja družino nadučitelja Vodenika tudi v času prve svetovne vojne. Kroniko je leta 1919

že pisal Vekoslav From, ki navaja, da sta že prvo šolsko leto po vojni učiteljsko mesto skupaj z ženo Elizabeto prevzela od Vodenika in njegove žene. Na podlagi omenjenega lahko sklepamo, da sta Vodenikova poučevala tudi med prvo svetovno vojno.

Pouk je po prvi svetovni vojni potekal v šolski stavbi, ki je bila za številne učence odločno premajhna. V omenjenem obdobju je šolo večino časa vodil šolski upravitelj Vekoslav From, ki je na pomanjkanje učilnic vseskozi opozarjal, vendar do predvidene nadgradnje ni prišlo. Zaradi prostorske stiske in pomanjkanja učiteljev je pouk večino časa potekal menjalno (dopoldne in popoldne). Za šolsko stavbo so skrbeli z rednimi vzdrževalnimi deli. Leta 1929 so lončene kolose zamenjale peči Phöbus. Urejeno je bilo tudi telovadišče pod šolo, veliko pozornosti so posvečali tudi šolskemu sadovnjaku in vrtu. V stari šoli je stanovala učiteljska družina From. Leta 1941 Roman Košutnik, ki je bil upravitelj za Fromom, v svojem poročilu okara občinske odbornike, ki vse do omenjenega leta niso uspeli urediti dostojne ceste med šolo in cerkvijo. Omenja tudi neustrezno telovadišče. Leta 1938/39 je bila temeljito obnovljena stara šola, učiteljska hiša, v katero so se po odhodu Fromovih vselili Košutnikovi.

Gradiška med obema vojnama. Na hribu cerkev, šola in stara šola, v kateri so stanovali učitelju. V ospredju domačija Krambergerjevih. (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

VEKOSLAV FROM	UPRAVITELJ	1918–1939
ELIZABETA FROM		1918–1939/40
JOŽE ZEMLJIČ (UPOKOJENI UČITELJ)		1920 (brezplačno nadomeščal hčerko E. From, ki je bila na porodniškem dopustu)
STANA MAKUC		1928/29–1932/33
MARIJA CELCER		sept. 1934
MILAN APIH		1933–1935
ŠTEFAN KRIŽANIČ		1935–1. april 1936
ROMAN KOŠUTNIK	UPRAVITELJ OD 1939	10.2.1936–1953/54
ORESTA KOŠUTNIK		1938/39–1953/54
ANGELA PAHOR		1937–1941
AVRELIJA ROGOŠEK		1939/40–1941

TABELA 2: Učitelji, ki so poučevali v tem obdobju

Čas med obema vojnama sta prav gotovo zaznamovala Vekoslav in Elizabeta From, ki sta bila več kot dve desetletji vpeta med učiteljsko delo v šoli in politično ter društveno delo v kraju. Elizabeto From nekdanji učenci opisujejo kot odlično elementarko in prijazno učiteljico.

Vekoslav From je v spominu nekdanjih šolarjev kot strog, a pravičen učitelj, ki je večino prostega časa namenil ustvarjanju učnih pripomočkov. Primerke Fromovih stavnic in računal, ki jih je patentiral, hranijo v šolskem muzeju v Ljubljani. Njegovi učni pripomočki so se v šolah uporabljali tudi po vojni. Veliko časa je namenil tudi gledališki dejavnosti, ki je v šoli zaživela z mnogimi predstavami. Bil je pobudnik ustanovitve ljudske knjižnice, dejaven je bil tudi v Ciril Metodovi družbi, ustanovil je odsek Sokola na Pesnici. Njegov prispevek na področju spodbujanja narodne zavesti, udejstvovanja v kulturnih in gospodarskih dejavnostih v kraju je bil neprecenljiv.

V kroniki se Vekoslav From razpiše tudi o učitelju Milanu Apihu, ki je bil 1. maja 1951 aretiran zaradi komunistične propagande. Zagnan učitelj, kot ga opisuje, se na delovno mesto ni vrnil. Vekoslav From navaja, da je bil komunistični proces za Apiha in njegove prijatelje usoden. Kot "vrlo Sokolico" omenja tudi Stano Makuc, ki je prav zaradi aktivnega delovanja v telovadnem društvu prosila za premestitev na delovno mesto v Maribor.

Po svoje je to obdobje zaznamoval tudi Župnik Vinko Kraner, ki je poučeval verouk. Bivši učenci ga opisujejo kot dobričino, blagega pri pouku. Učiteljev se dobro spominja tudi Filomena Ul, roj. Marinšek: *»Eliza je bila zelo prijazna učiteljica, to smo včasih izkoristili. Ko je v razred vstopil From, je bila smrtna tišina. Tudi po šoli sem večkrat bila. Enkrat zato, ker sem klepetala, enkrat pa zaradi Lukmanovega Cirila. Me je malo potisnil, jaz pa sem ga krepko brcnila, ko je šel nazaj do svoje klopi. Učiteljica je to videla in me po šoli zaprla. Ciril me je večkrat jezil, zato sem mu enega lepega dne celo bučo vode vlila na glavo. Tudi pri verouku smo radi bili "žleht", a župnik Kraner je vse na lep način uredil. On je bil pa res prava dobričina. Po poti domov je bilo največ vragolij. Fantje so uničevali ptičja gnezda. Splezali so na najvišja drevesa in se "važili" pred nami. Pravi hudički so znali biti. Kaj vse so nam deklicam obljubili, da nismo zatožile! Kazen za ta prekršek je bila huda.«*

Spodnja Kungota med obema vojnama (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Fotografija je nastala med 1928 in 1933 letom. Na fotografiji so tudi župnik Vinko Kraner, Stana Makuc, Elizabeta in Vekoslav From. (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Družina From s prijatelji leta 1937. Za njimi cerkev, Šantlovo in župnišče.
(Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Po odhodu Vekoslava Froma v pokoj je šolski upravitelj postal Roman Košutnik. Na fotografiji je z družino. Oresta Košutnik, njegov žena, je prav tako poučevala v Spodnji Kungoti. Fotografija je nastala v šolskem letu 1939/40.
(Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

ŽIVLJENJE IN DELO V ŠOLI

Število učencev, časovna organizacija pouka, šolski obisk, šolski okoliš, socialna slika in zdravstveno stanje otrok

Pouk se je v tem obdobju pričel v jeseni, nato od leta 1923 običajno v septembru in se končal na Vidov dan v juniju. Izkaze so prejeli dvakrat letno.

1918/19	162	2
1919/20	144	2
1920/21	156	2
1921/22	170	2
1922/23	166	2
1923/24	153	2
1924/25	145	2
1925/26	136	2
1926/27	136	2
1927/28	139	3
1928/29	137	3
1929/30	174	3
1930/31	207	3
1931/32	217	3
1932/33	215	3
1933/34	212	3
1934/35	220	3
1935/36	232	4
1936/37	238	4
1937/38	232	5
1938/39	264	5
1939/40	257	5

TABELA 3: Število učencev in oddelkov po šolskih letih. 5. oddelek, ki je bil uveden v šol. letu 1937/38, se navaja kot višja ljudska šola, oddelki 1.–4. pa kot osnovna šola.

Januarja 1941 je Roman Košutnik v poročilu zapisal: »Šolski okoliš obsega sledeče upravne občine: 1. Kozjak (prejšnje katastralne občine Gradiška, Ranca in Dobrenje), 2. Kamnica (Rošpoh in del Kozjaka), 3. Zg. Sv. Kungota (Kozjak). Šolski okoliš meri 1212 ha, šteje 263 hiš in cca 1340 duš. Povprečno šteje družina 6 članov.«

Učenci so v omenjenem obdobju k pouku prihajali že bolj redno. Kot vzroki izostankov so navedene vremenske neprilike, skromne obleke in primanjčevanje čevljev. Omenja se, da je bila šola v šolskem letu 1929/30 zaprta zaradi davice.

V poročilu je tudi "stan" učencev. Roman Košutnik navaja: V šoli je po stanu 20 % kmetских, 40 % kočarskih, 26 % viničarskih in 14 % delavskih otrok. Opisuje jih kot telesno manj razvite, povprečnih sposobnosti in vodljive učence. Mnogi učenci so bili slabo preskrbljeni tako z oblačili kot šolskimi potrebščinami. Ob podpori šolskega odbora, raznih nabirk, ki so bile običajne, ter Ciril Metodove družbe se je poskrbelo tudi za te učence. Podružnico Metodove družbe je v našem kraju leta 1925 ustanovil Vekoslav From.

Da je tudi skrb staršev za učence zadovoljiva, v poročilu navaja Roman Koštnik in obenem opomni, da tega ni opaziti pri rejnikih, ki svoje rejence, "siroteke", izkoriščajo za razna dela. V omenjenem obdobju so se starši udeleževali šolskih izletov, zelo dejavni so bili na področju gledališke dejavnosti, saj so sodelovali v večini iger.

Organizacija pouka

V predmetniku, ki je veljal tudi v Spodnji Kungoti, so naštet predmeti: slovenski jezik (čitanje in memoriranje, slovnica in pravopis, napisovanje in spisje), računstvo z osnovami geometrije, poznavanje prirode in higiena, zemljepis, narodna zgodovina, verouk, srbohrvatski jezik, praktična gospodarska znanja, kmetijstvo-gospodarstvo, ročna dela, lepopis, risanje, petje, telovadba. Ocenjevali so tudi vedenje in marljivost. Pouk je potekal v slovenščini, srbohrvaščina je bila kot predmet uvedena v šol. letu 1921/22. Namesto čitank so uporabljali šolske liste, nato ljudske šolske čitanke. Leta 1939 so šolski zvezki postali obvezna potrebščina za učence. Učitelji so si prizadevali, da bi na šolo pridobili čim več učil. Pouk v naravi je prinašal veliko praktičnega dela na šolskem posestvu. Praznovali so verske in državne praznike, obeležili so tudi pomembne dogodke, povezane z dinastijo Karađorđević. Običajni so bili izleti, v tem obdobju so se učenci na izlete peljali tudi z vlakom in avtobusom. Dejavni so bili v odseku Sokola na Pesnici. Za omenjeno obdobje so v kroniki navedene številne uredbe in okrožnice, ki urejajo različna področja v šoli. Prav zanimivi sta naslednji: 28. 6. 1925 je izdan odlok Ministrstva prosvete o oblačilih učiteljic v šoli in izven nje: *»Učiteljica ne bodi modna dama ostriženih las, pobarvanih lic, razkošnih in gizdalinskih oblek in bleščečega nakita, kar vse obrača nase pozornost ulice in daje povod za umestne in neumestne opazke.«* Okrožnica z dne 23. 9. 1926 določa: *»Učiteljice si morajo za možnost izposlovati dovoljenje od Ministrstva prosvete. Le onim, ki se poroče z učiteljem, tega ni treba. Možitev brez dovoljenja se smatra kot prostovoljni izstop iz službe.«*

Fotografija je iz šolske kronike. Na fotografiji so učenci drugega razreda skupaj s Fromovima in njunim sinom Slavkom. Nastala je v šolskem letu 1931/32. Na fotografiji ni vseh 58 učencev, kolikor jih je omenjenega leta bilo v 2. razredu. (Šolska kronika)

Na fotografiji so učenci z Romanom Košutnikom in župnikom Kranerjem (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Nadzor

Za ustanavljanje narodnih šol ter nameščanje in plačevanje učiteljev je v tem obdobju skrbela država. Občine so morale priskrbeti zemljišče za osnovne šole, za šolske vrtove in poti. Krajevni šolski sveti so delovali tudi v tem obdobju. Skrbeti so morali za gradnjo in vzdrževanje šolskih objektov, zadolženi pa so bili tudi za nakup opreme in učil. V kroniki je opisano, da sta si oba upravitelja prizadevala za uspešno sodelovanje s krajevnim šolskim svetom.

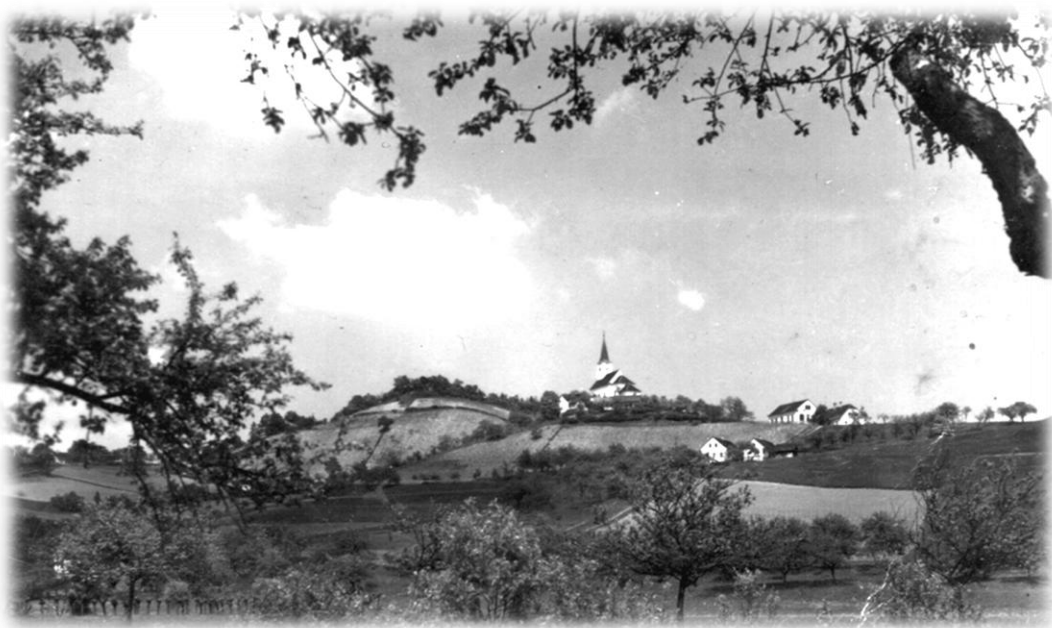
Nadzor nad šolo je izvajal okrajni šolski nadzornik. Dva izmed zapisnikov o nadzoru sta tudi v Šolskem muzeju.

*Prije: Rastlazijska jilka. "so pravo vrsto
kajk. dvogledna. Tistaka tudi"
"Lhogom si vavica."
Prije: 15 prostih prijav.
Lepisane uje so kine inuvene.
Rizarije: Poučje gde: Skakue. Riste so
redno inuvene, sprostvala so je
namirno rizarije, ornamentika in
skicarije. Riste so se po barvali s
prstolnimi barvanji.
"raved. Poučje gde: Duna Skakue.
Sistekih stek 39, namirnih 28, adolnih
19 (v quodence).
Razmatro: kadd. so pristvali, adolte,*

V zapisniku nadzorovalne konference iz leta 1929 je nadzornik natančno opisal stanje na šoli in opisal pouk. Iz omenjenega dokumenta so razvidni tudi predmeti, ki so se poučevali. (Dokumentacijska mapa OŠ Sp. Kungota, dokumentacija Slovenskega šolskega muzeja)

Ime, službeni značaj	Službena doba				Štev. otrok		Zanimivosti	Mirotno	Mirotno, blazni in neblazni	Upravičnost	Vredn.	Opomba (Učiteljevo delovanje v šoli in zunaj šole: pohvale, grale, dopusti itd.)
	učiteljsko let	od 1. avgusta 1914 do 31. avgusta 1915 let	od 1. avgusta 1915 do 31. avgusta 1916 let	od 1. avgusta 1916 do 31. avgusta 1917 let	Povprečje v razredih	Štev. otrok						
<i>Fr. Vukoslav</i>		<i>27</i>			<i>1.</i>	<i>23 24</i>					<i>odlično</i>	<i>sol. sp. parit. f.</i>
<i>Fr. Elza</i>		<i>22</i>			<i>2.</i>	<i>21 25</i>					<i>odlično</i>	
<i>Mat. Štara</i>		<i>6</i>			<i>11.</i>	<i>16 26</i>					<i>prav dobro</i>	

V zapisniku nadzorovalne konference iz leta 1930 so tudi ocene za učitelje (Dokumentacijska mapa OŠ Sp. Kungota, dokumentacija Slovenskega šolskega muzeja)

Spodnja Kungota (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

ŠOLA V ČASU OKUPACIJE

Nemški okupator je vse sile usmeril v čim prejšnjo germanizacijo. Uvedli so nemške šole z nemškimi učitelji, slovensko govorico so strogo prepovedali tudi med odmori. Kršilce so pogosto kaznovali telesno, še pogostejše sramotili. Nacistični vzgoji in germanizaciji je bila podrejena tudi vsebina pouka.

Šola je med vojno ves čas delovala. Okupator se je zavedal, da je šolstvo pomemben člen v verigi ponemčevanja, zato so s poukom pričeli takoj po okupaciji. Kot prvi je bi nameščen Sigfried Eibensteiner, ki pa je že v maju 1941 prevzel šolo na Pesnici. 17. 5. 1941 je prišel Franz Reh, ki je poučeval do 15. 9. 1941. Marianne Hallecker je učila od 25. 5. 1941 do avgusta 1942. V šolski in župnijski kroniki je opisana kot prava nacistična vzgojiteljica, ki je ponemčevala z veliko vnemo. V začetku šolskega leta 1941/42 je s poučevanjem na šoli pričel Walter Stöckl, ki pa se je že 1. 5. 1942 vrnil v Avstrijo. Za njim je le kratek čas na šoli poučevala Olga Berce. Leta 1942 sta na šolo prišli Margarete Pfefferer in Anemarie Janda, ki sta vztrajali do konca vojne. Večinoma sta stanovali v Mariboru.

Med vojno šolska stavba ni bila poškodovana, uničenega pa je bilo precej inventarja in arhiv.

Po vojni je Roman Košutnik v kroniko zapisal: *»Pouk je potekal v nemškem jeziku, uporabljali so nemške učbenike. V prvem razredu so za čitanje uporabljali Kinderwelt, v drugem, tretjem in četrtem razredu Deutsches Lesebuch für Volksschulen, drugi in tretji zvezek iste knjige pa so uporabljali v višjih razredih. Osnovni cilj pouka je bilo ponemčevanje. Znanje je bilo potisnjeno na stranski tir. Poučevali so predvsem telovadbo, petje, računanje in seveda nemški jezik. Na šoli je delovala organizacija HJ (Hitlerjeva mladina), kjer so pomembno vlogo dobili učenci, ki so bili dojemljivi za različne metode ponemčevanja. K pouku so vabili z novostmi in vpeljevali dejavnosti, ki so bile otrokom privlačne. Deklice so navduševali z dirndli (tradicionalno žensko oblačilo, značilno za nemško govoreče področje). A šolski obisk je z leti padal, leta 1944/45 je bil povprečen šolski obisk le 40%.«*

Miroslava Kostreva Walzl je opisala spomine na šolske dni med vojno: *»Jeseni 1941 sem začela hoditi v šolo. Kupili so mi šolski nahrbtnik in tablico v lesenem okvirju, ki je bil na vogalu preluknjan. Tam sta bili privezani gobica in krpica za brisanje in svinčnikom podobni kamenčki za pisanje. Dobila sem tudi nov, lepo ilustriran abecednik. Iz zapisa v mojem nemškem izkazu je razvidno, da je bil prvi razred samostojni oddelek. Spominjam pa se, da ni bilo vedno tako. Včasih so natlačili v učilnico tudi po tri razrede, da smo komaj sedeli v tesnih klopeh. Moja prva učiteljica je bila starejša gospa sivih las in se je pisala Marianne Hallecker. Bila je prijazna, a znala je tudi udariti s palico, kadar je slišala, da smo se šepetaje pogovarjali slovensko. Prvi dan nas je učila pozdravljati z nacističnim pozdravom. Z iztegnjeno desnico smo morali gledati proti Hitlerjevi sliki, ki je visela spredaj nad tablo, in vzklikati: »Heil Hitler!« Govorila je le nemško. Pokazala je predmet, ga poimenovala, mi pa smo za njo ponavljali. Že prvi dan smo se naučili pesmico, ki smo jo peli, kakor smo jo slišali: "Unsa fira das is Adolf Hitler, hinta in ta maširt es is gut ..." Jaz sem se pesmico kar hitro naučila in ko sem šla po hribu navzdol, sem jo ponavljala. Ko sem prišla v hišo, sem morala pokazati, kaj sem se naučila. Prepevala sem pesem, dokler me ni ustavila sestra Ivankica rekoč: "Nehaj se že napenjati, saj tudi ne govoriš prav." V drugem razredu me je poučevala nova učiteljica, Margarete Pfefferer. Bila je srednjih let, visoke postave in v šoli zelo stroga. To leto sva z bratom Tinkom hodila v isti oddelek. Petje, telovadbo, ta je obsegala predvsem korakanje na šolskem dvorišču, in risanje smo imeli skupaj. Ločeno nas je poučevala nemščino in računstvo. Bila je zagrizena hitlerjanka, učila nas je peti vojaške koračnice in nam neprestano govorila o hrabrih nemških vojaki. Pred začetkom zime nam je učiteljica v šoli naročila, da naj doma matere in dekleta pletejo nogavice, kape in šale "für unsere armen Soldaten in Russland".*

Prvi razred je v vojnem času obiskoval tudi Janko Vujica: *»V šolo sem začel hoditi med vojno, a v nemški šoli sem bil le malo časa. Spomnim pa se, da me je nemška učiteljica, ki je večino časa nosila rjav kostim in bila obuta v visoke črne škornje, pohvalila, da sem napisal najlepšo številko 7 v razredu. Osemko sem se učil že v slovenski šoli, ker je prišlo do osvoboditve.«*

»Walter Stöckl je na šoli poučeval le nekaj časa, meni je ostal v spominu kot zelo prijazen učitelj. Ni nas žalil, nikogar ni udaril. Marianne Hallecker je z nami govorila le nemško. Čeprav je znala, slovensko z nami ni govorila. Margarete Pfefferer nas je večkrat povabila,

da smo posedli v krog okoli nje in nam pripovedovala. Nam je bilo to vseč, čeprav smo le malo razumeli, saj je govorila v nemščini,» se spominja Ivanka Soršak, roj. Kostrevc.

Fotografija učencev z nemško učiteljico Margarete Pfefferer je nastala leta 1942 (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

Bivši učenci so ohranili malo šolskih fotografij, ki so nastale v času okupacije (Zbornik Sp. Kungota v objektivu časa)

OD POVOJNEGA ČASA DO LETA 1982

Povojno obdobje je bilo obdobje improviziranja in eksperimentiranja, obdobje nenehnih sprememb, kar je bilo za učitelje zelo obremenjujoče. Ob omenjenem jim je bilo naloženo še ljudsko izobraževalno delo. V ospredju je bila vzgoja državljana v duhu NOB ter razvoja socialistične družbe. Spreminjal se je tudi predmetnik. V tem obdobju se je pojavila izrazita nestrpnost do verskega pouka. Verouk je bil do 1945 obvezen učni predmet, nato prostovoljni izbirni predmet, nazadnje se je črtal iz predmetnika. Zakonodaja iz leta 1945 je poddržavila šole, leta 1946 je bilo uvedeno sedemletno obvezno šolanje, otroci so bili zajeti v sedemletko iz štirih razredov osnovne in treh razredov višje osnovne šole. Namesto v višjih osnovnih šolah so lahko šolanje nadaljevali na nižjih gimnazijah. Leta 1950 se je spet uvedlo obvezno osemletno šolanje. Leta 1953 se je uzakonila šolska obveznost od sedmega do petnajstega leta starosti, leta 1958 pa osemletna osnovna šola kot edina oblika obveznega osnovnega šolstva, s tem so se ukinile nižje gimnazije. Oblast je po vojni budno pazila na učitelje in na njih vršila različne pritiske, ki so bili sestavni del povojnega šolstva. Veljalo je prepričanje, da le idejno opredeljeni ljudje sodijo v šolo. Z leti je pritisk popustil.

Leto po osvoboditvi

V Spodnji Kungoti so po osvoboditvi s poukom pričeli že 4. junija 1945. Prvi povojni učitelji Roman Košutnik, Oresta Košutnik, Marija Slatinek in Eleonora Rudl so z učenci, kar 214 jih je bilo vpisanih v zadnjem letu vojne, morali najprej vzpostaviti stike.

Šolsko leto 1945/46 se je pričelo 15. oktobra. Več kot očitna je bila škoda, ki so jo naredili nemški učitelji. Pokazale so se velike vrzeli v znanju, še največ pri pouku slovenščine. Pisni izdelki učencev so bili klavni, uporaba šumnikov in sičnikov je bila za večino neznanka, učenci so veliko težav imeli z branjem, prav tako z ustnim izražanjem v slovenskem jeziku. Delo je otežilo tudi pomanjkanje učbenikov in učil ter slabe socialne razmere. Prvi povojni upravitelj šole, Roman Košutnik, je v kroniko zapisal: »Učni obisk je 87%, učenci so manjkali predvsem zaradi pomanjkanja obleke in obutve.« Spremenil se je tudi šolski okoliš, saj je okupator med vojno zgradil šolo na Pesnici. V prvem povojnem šolskem letu, natančneje 26. aprila 1946, je v šolskem posloplju prvič zasvetila električna luč. Po podatkih KLO (med leti 1945 in 1952 je funkcijo lokalne oblasti opravljal krajevni ljudski odbor – KLO) je bilo leta 1946 v takratni Spodnji Kungoti 985 prebivalcev. K Spodnji Kungoti je takrat spadala tudi Dolnja Počehova.

Miroslava Kostrevec Waltl je v spominih zapisala: *»Kar kmalu po koncu vojne se je začel pouk. Po maši so pred cerkvijo naznanili, da naj se vsi šoloobvezni otroci zberemo pred šolo določenega dne. Učitelj in njegova žena, tudi učiteljica, sta nas razporedila po oddelkih. Šolarjev je bilo več kakor prej, opazila sem mnogo novih obrazov. Nekateri so prišli iz mesta, kjer so jim bombe porušile domove, zato so si poiskali zatočišče pri sorodnikih. Postopoma so se začeli vračati pregnanci. Spominjam se dveh deklic, dvojčic, moje starosti, ki sta povedali, da sta bili med vojno v Franciji. Govoriti slovensko sta znali, pisati pa ne. S table sta besede prepisovali šepetaje po črkah. Kmalu je na šolo prišla nova, mlada učiteljica, poučevati je*

začela tudi gospa Eleonora, trgovčeva žena. Sprva nismo imeli nobenih knjig, le zvezke in svinčnike, prvošolčki pa še vedno tablice in kamenčke. Zaključevala sem četrti razred. Najprej sem se morala navaditi na slovenski črkopis in pravopis. Večina sošolcev in sošolk je imela precej težav. V marsikateri hiši med vojno niso videli slovenske knjige. Moj razred je poučevala nova učiteljica, Marica Slatinek., ki je sprva pogosto hodila v Maribor opravljat izpite. Takrat sta nas učila naš upravitelj in njegova žena. Vsi učitelji so se z nami zelo trudili. Popravljali so el-kanje in v-kanje, saj si je bilo zelo težko zapomniti, kdaj se bere l kot l in kdaj kot u. Pisali smo tudi v pri besedah, ki se začenjale s f. Tako je bil vant namesto fant. Velike težave smo imeli tudi s pisanjem samostalnikov, saj se v nemščini pišejo z veliko začetnico. Vse je bilo zapleteno. Meni je bilo malo lažje, saj sem med vojno prebrala nekaj slovenskih knjig. Imeli smo tudi veronauk. Župnik Kraner je bil prijazen in ljubezniv. Če je videl koga klepetati, je rekel: »Glej ga, glej. Ti pa veliko znaš, če toliko govoriš. Pa povej ...» In zmoliti je bilo potrebno kakšno molitev. Ker ni bilo učbenikov, smo veliko prepisovali s table.«

Šolska stavba

Šolska stavba je bila v povojnem obdobju že pošteno načeta, učilnici s svojimi 63 m² pretesni za vse učence. Leta 1946 je agrarna komisija šoli dodelila cca 1 ha travnika, ki naj bi služil za stavbno parcelo, na kateri naj bi zrasla nova šola. V šolskem letu 1950/51 je komisija ponovno pregledala šolo in ugotovila, da zaradi hribovitega terena nadzidava in prezidava nista možni.

V šolskem letu 1953/54 so resno pristopili k delu. Na roditeljskem sestanku, ki je bil 16. 5. 1954, se je večina prisotnih izrekla za dozidavo. Težko pričakovana nova šola se je s tem oddaljila. Junija 1954 so bili izdelani in odobreni načrti za razširitev stare šole, denar za dozidavo je bil odobren spomladi 1955, istega leta so pričeli z deli. Dograjene prostore so začeli uporabljati v drugem polletju šolskega leta 1956/57. Dokončno adaptirana šola je imela 4 učilnice, pisarno, pionirsko sobo, delavnico za ročna dela in sanitarije. Pridobitev je omogočila, da so iz triizemskega pouka prešli na dvoizmenski pouk.

Fotografije so nastale po dozidavi leta 1957 (Šolska kronika)

Leta 1960 je bila izolirana severna stena, urejeno betonsko smetišče in okolica cisterne.

V šolskem letu 1956/57 je šola z lastnimi sredstvi začela urejati telovadišče pri šoli.

V letu 1972 je obilno deževje povzročilo zemeljski plaz pri šoli, ki je uničil vodnjak, črpalko in cisterno. Šola je tako ostala brez vode. Večjo skrb so povzročale razpoke na šoli in tudi na sosednji stavbi (stara šola), kjer je bila mlečna kuhinja.

Vodovod so seveda uspeli popraviti, plaz u niso sanirali do take mere, da bi bilo varno. Na razpoke so postali pozorni odgovorni, zato so namesto adaptacije pričeli z aktivnostmi za izgradnjo nove šole.

V letu 1981 je bil izdelan načrt nove montažne šole, z gradnjo so pričeli v oktobru 1981.

Ob koncu šolskega leta 1981/82 so se poslovili od stare šolske zgradbe. Več kot sto let je služila mnogim generacijam.

Število oddelkov in učencev, časovna organizacija pouka

ŠOLSKO LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT. ODDELKOV
1945/46	204	4
1946/47	195	4
1947/48	195	5
1948/49	190	5
1949/50	184	5
1950/51	188	5
1951/52	193	5
1952/53	189	5
1953/54	209	5
1954/55	201	5
1955/56	191	5
1956/57	201	6
1957/58	219	7
1958/59	220	7
1959/60	224	7
1960/61	225	7
1961/62	222	7
1962/63	200	6
1963/64	NI PODATKA	6
1964/65	187	6
1965/66	170	6
1966/67	161	6
1967/68	154	6
1968/69	128	6
1969/70	126	5
1970/71	118	5
1971/72	87	5
1972/73	91	4
1973/74	85	4
1974/75	74	4
1975/76	75	4
1976/77	69	4
1977/78	69	4
1978/79	70	4
1979/80	66	4
1980/81	61	4
1981/82	65	4

TABELA 4: Število učencev za omenjeno obdobje. Število učencev se je zmanjševalo zaradi zmanjševanja števila oddelkov.

S pričetkom šol. leta 1962/63 je bil sedmi oddelek, v katerem sta bila 7. in 8. razred, prešolan v Zgornjo Kungoto.

Na predlog političnih organizacij ter šolskih odborov sta se v šol. letu 1964/65 v enotno šolo združili šoli v Spodnji in Zgornji Kungoti. Šola v Spodnji Kungoti je postala podružnična šola. Imela je 6 oddelkov.

Leta 1964 se je formiral varstveni oddelek, v katerem je bilo 20 prostovoljno vključenih učencev iz 4., 5. in 6. razreda, a je bil že naslednje leto ukinjen.

Zaradi racionalizacije je bil 21. 10. 1968 ukinjen 6. razred, učenci so bili prešolani v Zg. Kungoto.

Z otvoritvijo nove šole v Zg. Kungoti, ki je bila 17. 1. 1972, se je peti razred prešolal v Zg. Kungoto. Šola v Sp. Kungoti je postala štirirazredna podružnična šola, ravnatelj je postal Marijan Gorjup.

Pouk se je pričel v septembru. Učenci so izkaze dobili dvakrat letno.

Učitelji, ki so poučevali v tem obdobju

Po vojni sta se na šolo vrnila Roman Košutnik in njegova žena Oresta . V prvem povojnem letu sta se jima pridružili še Marija Slatinek in Eleonora Rudl. Poučevali so tudi:

ROMAN KOŠUTNIK UPRAVITELJ	1945/46–1953/54
ORESTA KOŠUTNIK	1945/46–1953/54
ELEONORA RUDL	1945/46–1955/56
MARIJA SLATINEK	1945/46–1948/49
KATJA KAPUN	1950/51–1963/64 ali 1964/65 (ni podatka)
JANEZ ARSENJU UPRAVITELJ	1954/55–1957/58
MAJDA SLANA	1955/56
MARICA ARSENJUK	1954/55–1957/58
SLAVKO KERENČIČ	1956/57–1957/58
JOŽE HEDERIH	1956/57
ANICA HOCHEGGER	1957/58–1959/60
MIROSLAV ROŽIČ	1957/58
ANTON FERČIČ	1957/58–1961/62
MARIJAN GORJUP UPRAVITELJ	1958/59–1963/64
JOŽICA GORJUP VODJA ŠOLE	1958/59–1976/77
ANTONIJA KREJAČ (JARC) VODJA ŠOLE	1958/59–1989
TEREZIJA KERIC	1958/59–1959/60
MAGDA MAJER	1960/61
JELKA KRIŽMAN	1961/62
MIRKO KRIŽMAN	1961/62
ANICA ŠEF	1962/63
ANICA ŠANTL	1962/63–1972/73
ANICA ŠRUMF	1964/65–1965/66
RUDOLF KODRIČ	1964/65
VILMA BILIČ	1964/65–1966/67
HAROLD PRAPER	1965/66–1966/67
JOŽICA ČURIN	1967/68
MARIJA HLADE	1966/67
SONJA MEGLIČ VODJA ŠOLE	1967/68–1972, 1984/85–1997/1998
IVANKA ŠMAJS	1967/68–1989
MARIJA GUTENBERG	1973/74–1976/77
MAJDA MAČEK	1977/78
MAJDA HLADE	1978/79–2003/04
ERIKA STROPNIK	1978 /79
DANICA CAFUTA	1979/80–1990

TABELA 5: Učitelji, ki so poučevali v omenjenem obdobju

Učitelji v šolskem letu 1957/58: Anica Hochegger, Miroslav Rožič, Katja Kapun, Marica Arsenjuk, Janez Arsenjuk (upravitelj), Anton Ferčič in Katja Kapun (Šolska kronika)

Organizacija pouka

Pouk se je pričel v septembru. Predvsem v prvih letih po vojni je bilo zaradi pomanjkanja prostora (dve učilnici) delo za učitelje v Spodnji Kungoti izredno zahtevno. Pouk je potekal v dveh ali treh izmenah, učitelji so učili tudi od sedme ure zjutraj do šeste ure zvečer. Dejavnosti so bili tudi v kraju, tako na političnem kot tudi na kulturnem področju. Spremembe v organizaciji je prinesla zakonodaja. O verouku, ki je postal prostovoljni izbirni predmet, je v župnijski kroniki zapisano: *»Leta 1949 se je župniku prepovedalo hoditi v šolo. Leta 1950 je župnik poučeval verouk v šoli. Leta 1952 je bil pouk verouka v šolah po vsej državi prepovedan. Odslej se poučuje v cerkvi.«*

Iz kronike razberemo, da je bila v petdesetih in šestdesetih letih zelo dejavna PO (pionirska organizacija), podmladek RK (kasneje MČRK), uvedli so se krožki, na šolske izlete so se učenci odpravili v oddaljene kraje, tudi na Hrvaško. Prireditve so bile v šoli in na Lepem dolu, uvedla so se tekmovanja, pripravili so številne razstave in sodelovali z okoliškimi šolami. Običajne so bile udarniške akcije, učenci so bili zelo delavni združniki. Uspešno je bilo sodelovanje z organizacijami in društvi v kraju.

Pomanjkanje je bilo čutiti predvsem v letih po vojni, socialno in zdravstveno stanje otrok ni bilo na zavirljivi ravni. V šoli so se vršili zdravniški pregledi in cepljenja. Zelo dejavna je bila tudi krajevna organizacija RK, ki je s šolo aktivno sodelovala in podpirala prizadevanja, da se izboljša socialno in zdravstveno stanje otrok. V šoli je bil zelo dejaven podmladek RK, kasneje (MČRK), ki je s svojimi dejavnostmi ozaveščal o pomenu higiene. V šoli so dobivali

ribje olje, vršili so se zdravniški pregledi in cepljenja. Kot pogosta obolenja so v kroniki zavedene ošpice, oslovski kašelj, mumps in gripa, omenja se tudi davica.

Podmladek RK skupaj z vaškim odborom in mentorico Tončko Jarc (Arhiv Silve Hrast)

Šolski odbori so skupaj z učitelji reševali učno-vzgojna in materialna vprašanja, si prizadevali za uspešno sodelovanje med šolo in domom, podpirali so delovanje pionirjev in spodbujali sodelovanje šole s krajem.

Nadzor nad šolo, ki se je običajno vršil dvakrat letno, je po vojni opravljal okrajni šolski inštruktor, kasneje okrajni šolski nadzornik.

Iz kronike je razbrati, da so bili po mnenju učiteljev učenci v nemški šoli zelo »razpuščeni«, zato se prenekateri šolar spomni šibe, ki je v povojnih časih večkrat zapela. Tudi to je marsikdo od učencev vtkal v spomine na šolske dni v davnih štiridesetih, petdesetih in šestdesetih letih. Z nami so jih delili na srečanju, ki smo ga organizirali ob nastajanju kronike:

Marjeta Gamser, roj. Čepe: *»V šoli, ki sem jo pričela obiskovati leta 1947, smo bili zelo pridni, ker je bila kazen zelo pogosta. Spomnim se dečka, ki je moral leči na klop, nato jih je je tako dobil, da je tekla kri. Pomanjkanje je bilo na dnevnem redu, znali smo ceniti tudi malenkosti. V spominu mi je ostalo tudi ribje olje, ki so nam ga učiteljice vsak dan delile. Robček je bil obvezna oprema. Zelo smo pazili, da smo učilnice zapustili čiste. Skoraj ne bi potrebovali čistilke.«*

Tudi Janko Vujica je bil šolar takoj po vojni: *»Šola je bila skromno opremljena. Sanitarije smo imeli preproste. V vsakem razredu je bila peč »kraljica«. Kurili smo na drva in premog, oboje smo učenci spravili v klet že pred zimo. Kurila je šolska služkinja, Šantlova Treza je takrat opravljala to delo, med poukom pa smo na ogenj naložili učenci, včasih pa učiteljica.*

Učitelji so bili strogi. Imeli so šibo, ravnilo in koruzo, na kateri smo klečali. Čas klečanja je bil odvisen od porednosti.»

Ob obujanju spominov je bilo moč zaznati, da so si nekateri učitelji avtoriteto pridobili z izredno strogostjo in nemalokrat grobim ravnanjem, ki ga je občutil tudi Jože Kapun, ki je šolo pričel obiskovati leta 1959 :»*Učila me je tudi učiteljica Katja Kapun, ki se je meni zdela zelo stroga. Iz zvezka nikakor nisi smel iztrgati lista, pa čeprav si grdo napisal. Pri uri slovenščine sem naredil veliko packo na sredini zvezka in bil je ogenj v strehi. Ko je učiteljica to videla, je postala rdeča, takoj nato se je razjezila in odločila, da me ne bo več klicala po priimku, ki je bil enak njenemu, ker ji delam sramoto. Rekla mi bo Jože Pacek, ker si drugega ne zaslužim, je še dodala. Bil sem zelo prizadet. Kljub temu da sem ji na njen dom pridno nosil drva, sem bil za vsako malenkost kaznovan. In ne le to. Tudi k svoji simpatiji me je večkrat poslala s pismom in bonboni 505. A če sem odkrit, na šolo nimam veliko lepih spominov. Veliko krivic sem občutil, ki sem jih najbrž doživel zaradi razmer, iz katerih sem izhajal. Ni pomagalo, da sem bil dober učenec. Hranim sliko iz drugega razreda, kjer z rokami skrivam boste noge.»*

Mirko Orzinek, v petdesetih je bil šolar, se svojih šolskih let spominja z veseljem: »*Četudi se je pouk končal pred dvanajsto, me domov pred četrto običajno ni bilo. Me tudi niso pogrešali, ker so delali in jih ni bilo doma. Po pouku smo se igrali. Na hribu za cerkvijo trava ni imela časa zrasti ... ravbarji in žandarji, igra čin, čin čin in streljanje so bili na dnevnem redu. Vse do reke Pesnice smo se lovili. A škode nismo delali. Bog ne daj, da slučajno nisi pozdravil odraslega, ki ti je prišel na pot. Če te je zatožil učitelju, so naslednji dan nastradali tvoji »ta sladki ob ušesu«.* Zaradi vseh teh iger in druženja sem rad hodil v šolo.« Da je bila igra v šoli veliko bolj zanimiva, je prepričan tudi Drago Koren: »*Igrače smo seveda tudi imeli, a le tiste, ki smo si jih naredili sami. Meni je bila najbolj všeč igra s steklenico. Si jo zavrtel in tisti, na katero je "ducn" pokazal, si lahko ukradel poljub. No ja, vsaj mislil si, da boš lahko.»*

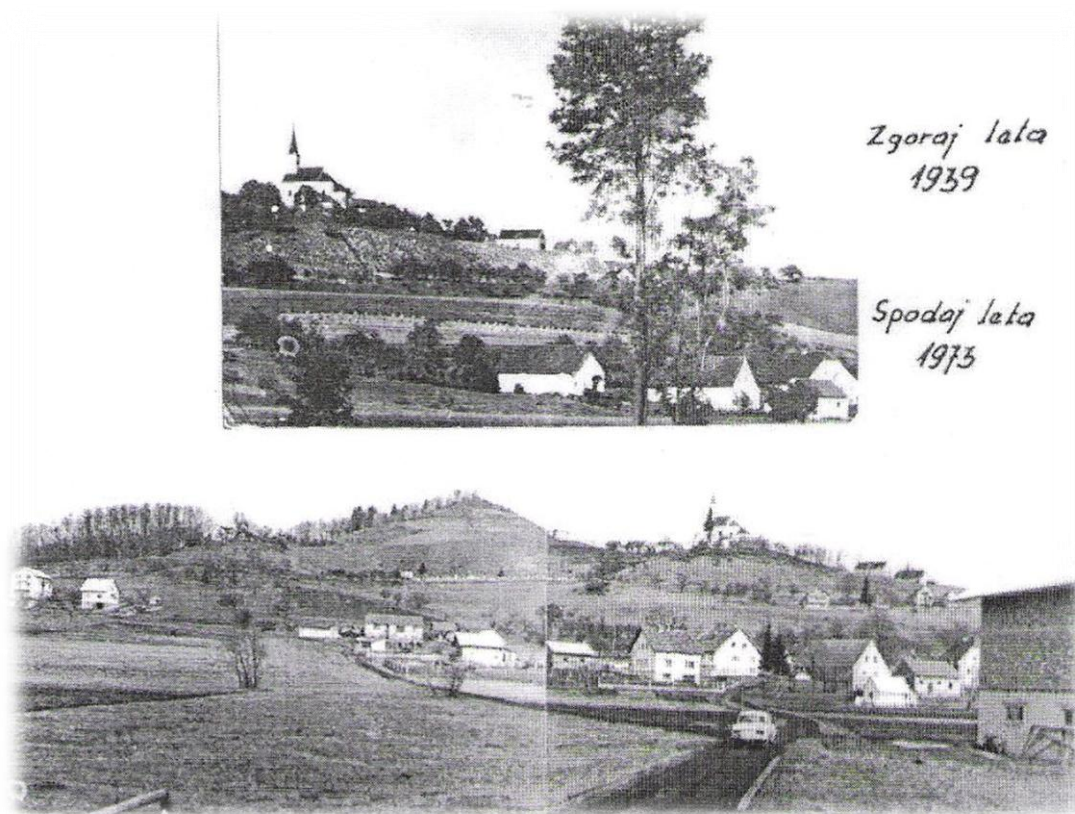

Tretješolci iz leta 1956 z razrednikom Kerenčičem (Arhiv Silve Hrast)

Na šoli je primanjkovalo predmetnih učiteljev, učitelji so poučevali tudi predmete, za katere niso bili usposobljeni. V šolskem letu 1961/62 je poučeval tudi Mirko Križman, danes priznani strokovnjak, katerega se z veseljem spominja Silva Hrast, roj. Hlade: » *V osmem razredu sem imela neverjetno umirjenega in inteligentnega učitelja, mislim, da je bil že takrat profesor slovenskega jezika, gospoda Mirka Križmana. Pri slovenskem jeziku smo končno postali pismeni. Še danes obvladam veliko zakonitosti slovenščine, ki jih je učil.*«

Da so učenci zelo skrbeli za red in čistočo, je v svojih spominih zapisal tudi Drago Korade: »*Naši šolski snažilki je bilo ime Marija Maček (po domače Mačekova Mica), ki je bila doma na sosednjem griču v Gradiški. Do nas otrok je bila zelo prijazna, a je skrbela, da smo prihajali v šolske prostore s čim manj blatnimi obuvali. Na dvorišču pred vhodom v šolo je bilo betonsko korito, pripravljena voda in zraven stare krpe. V šolo smo prihajali po blatnih poteh in stezah, na naših gumi škornjih pa se je do šole nabralo veliko blata. Vse to smo odstranili ob že omenjenem koritu, si umili škornje in šele nato smo smeli ob nadzoru snažilke Mice prestopiti šolski prag. Tudi reditelji so svojo nalogo vestno opravljali. V petem razredu (1966/67) je bil naš razrednik učitelj Hari Praper, ki je prihajal iz Maribora. Naš razred je bil tam, kjer imajo sedaj naši gasilci gasilsko opremo in vozila. Spomnim se, da smo bili v razredu določeni tudi reditelji, ki smo skrbeli za urejenost in red v razredu. Ko je nekega dne prišel v šolo naš razrednik prej kot po navadi, si je na dolgo tablo s kredo napisal novo učno snov (mislim, da je to bila »Izgovorjava črke l«). Še sedaj imam v spominu lepo pisavo z belo in drugimi barvnimi kredami na naši tabli. Naš skrbni reditelj Janez je pred pričetkom pouka z gobo vse to zbrisal ... saj mora biti vse urejeno, čisto. Ko je v razred vstopil razrednik, je nastal polom. Razrednik je razjarjen vprašal: »Kdo je to izbrisal!?« Ves prestrašen z nami vred se je oglasil Janez ... Hud prizor imam še vedno pred očmi: Janez je moral k tabli, tam pa je dobil »fizično zahvalo*«.

V sedemdesetih letih šola postane štirirazrednica in obenem podružnica OŠ Kungota, kar prinese kar nekaj sprememb tudi pri organizaciji pouka. V sedemdesetih in osemdesetih letih se kronika ni pisala, ohranjeni so le matični listi in matična knjiga. Spodnja Kungota je začela spreminjati podobo, drugačni časi so prinesli spremembe tudi v šolo. Sonja Meglič, dolgoletna učiteljica in vodja podružnice se spominja: » *Za nami je bilo obdobje nesporne avtoritete učitelja. Ko sem prišla v Spodnjo Kungoto, sem želela stike navezati tudi s starši, zato sem se posluževala obiskov na domu. Odločitev se je izkazala za pozitivno, saj se je poglobilo sodelovanje, ob poznavanju domačih razmer si lažje razumel ravnanje učencev.*«

Zgovorna slika iz družinskega albuma družine Matjašič (Zbornik Spodnja Kungota v objektivu časa)

NOVI ŠOLI V DOLINI – OD LETA 1982 IN VSE DO DANES

Omenjeno obdobje zaznamujejo številne spremembe. V osemdesetih letih še zadnje generacije pionirčkov, nato leta 1991 osamosvojitve, ki prinese strukturne spremembe na vseh področjih družbe. Tudi šolstva. Prehod od totalitarne komunistične države k demokratični samostojni Republiki Sloveniji nujno prinaša spremembe tudi v učne vsebine. Naslednje večje spremembe prinese uvedba devetletke z novimi učnimi načrti in nato posodobljenimi učni načrti, ki sledijo čez desetletje. Ob novih vsebinah se uveljavi tudi nov predmetnik in poimenovanje predmetov. Razvoj tehnologije omogoča nove načine dela. Šola na široko odpre vrata tudi otrokom s posebnimi potrebami.

Šolski stavbi

V šolskem letu 1982/83 se je pouk pričel v novi šoli. "Marleska" je bila zgrajena s samoprispevkom. Uresničile so se dolgoletne želje po novi šoli, šoli v dolini. Pritlična šola je imela štiri prostorne učilnice, telovadnico z garderobami, knjižnico, prostorno avlo, garderobe, prostor za hišnika in razdelilno kuhinjo. Bila je dobro načrtovana.

Po večletni želji krajanov Sp. Kungote, da si približajo krajevno samoupravo, vas vabimo na

REFERENDUM

ki bo v nedeljo, 20. decembra 1981 v zgradbi ob nogometnem igrišču, od 7. ure naprej, za preoblikovanje oziroma razdelitev KS Zg. Kungota v KS Zg. Kungota in **KS Sp. Kungota**.

Z referendumom

bi bili vključeni v KS Sp. Kungota naslednji zaselki: celotna Gradiška, deli Kozjaka, Rošpoha, Dol. Počehove in Sp. Dobrenja.

Združeni v KS Sp. Kungota bi lažje uresničevali svoje potrebe, lažje bi se dogovarjali, skratka lažje bi samoupravno odločali, ker bi nam bilo to dostopneje v manjši sredini in zaključeni zemljepisni celoti, kar zdaj ni primer.

KK SZDL Zg. Kungota

Vabilo na referendum in članek iz časopisa, ki poroča o napovedani otvoritvi šole v Sp. Kungoti (Arhiv Sonje Meglič)

Otvoritev 13. 6. 1982 (Arhiv Sonje Meglič)

"Marleska " je stala le nesrečnih 13 let
(Šolska kronika)

9. 11. 1995 je zaradi vzdrževalnih del na strehi izbruhnil požar, šola je pogorela. Učenci in učitelji so se preselili v staro šolo, v kateri so si medtem prostore uredili člani PGD Sp. Kungota. Dobra organizacija Sonje Meglič, ki je šolo vodila, pomoč gasilcev, staršev in drugih krajanov je pripomogla, da so učenci v šolske klopi sedli že čez tri dni. Pouk je v gasilskem domu potekal do začetka oktobra 1996.

Temeljni kamen za novo šolo, ki je zgrajena na pogorišču prejšnje, je bil položen 26. 3. 1996, "malega likofa" smo se veselili 10. 6. 1996. Pouk v novi šoli se je pričel oktobra 1996, svečana otvoritev, na katero je prišel tudi predsednik vlade, Janez Drnovšek, je bila 9. 11. 1996. Ob otvoritvi so bili mansardni prostori še neobdelani, v pritličju so bile 4 učilnice, oddelek vrtca, telovadnica z garderobami, kuhinja, zbornica, knjižnico smo uredili v orodjarni in sanitarije. Nove šole smo se veselili ob dejstvu, da smo imeli malo učencev, zato smo hvaležni za prizadevanja takratnega župana Jožefa Karnerja, da šola v Spodnji Kungoti ostane.

Postavitev temeljnega kamna in "mali likov". Na desni fotografiji je takratni župan Jožef Karner. (Šolska kronika)

Selili smo se v oktobru 1996 (Šolska kronika)

Naša šola, Andrej Roj (Šolska kronika)

Od požara 9.11.1995 do otvoritve nove šole v
Spilungoti 20. oktobra 1996

Stran iz šolske kronike (Šolska kronika)

V naslednji letih smo opremljali prostore v mansardi. Leta 1998 sta bili urejeni učilnica in zbornica, dodatno učilnico v mansardi smo pridobili leta 2002. Šele leta 2009 smo namenu predali še dve učilnici in sanitarije. Zadnja dva prostora v mansardi, knjižnica in kabinet, sta bila urejena v šolskem letu 2011/2012. V tem času smo učilnice, zbornico in knjižnico večkrat selili, predvsem zaradi pridobitve novih oddelkov vrta. Za urejenost šole in okolice smo vseskozi zgledno skrbeli. Ob deseti obletnici šole smo šoli podarili novo barvo fasade. Da je naša šola urejena, nam uspeva tudi zaradi podpore sedanjega župana Igorja Stropnika. Kar nekaj opreme smo dokupili tudi z lastnimi sredstvi, ki smo jih pridobili v sodelovanju s starši.

Število učencev, časovna organizacija pouka

Število učencev in oddelkov v tem obdobju:

ŠOLSKO LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT. ODDELKOV	ŠOLSKO LETO	ŠT. UČENCEV	ŠT. ODDELKOV
1982/1983	57	4	1997/1998	44	4
1983/1984	54	4	1998/1999	42	4
1984/1985	59	4	1999/2000	39	4
1985/1986	62	4	2000/2001	39	4
1986/1987	59	4	2001/2002	46	4
1987/1988	55	4	2002/2003	66	5
1988/1989	51	4	2003/2004	63	5
1989/1990	51	4	2004/2005	60	5
1990/1991	61	4	2005/2006	58	5
1991/1992	61	4	2006/2007	51	5
1992/1993	60	4	2007/2008	57	5
1993/1994	56	4	2008/2010	58	5
1994/1995	47	4	2010/2011	66	5
1995/1996	47	4	2011/2012	65	5
1996/1997	44	4			

TABELA 6: Število učencev v zadnjih letih narašča

Večino časa omenjenega obdobja je bila šola štiri oddelčna. Od šolskega leta 2002/2003 je na šoli 5 oddelkov; najprej zaradi sočasnega potekanja devetletke in osemletke, nato je na šoli ostalo pet oddelkov devetletne OŠ. V šolskih letih 1998/1999 in 1999/2000 je bila uvedena kombinacija. Kombinirano so se poučevali vzgojni predmeti. Kombinirano poučevanje vzgojnih predmetov v 4. in 5. razredu je potekalo tudi v šolskem letu 2007/2008 in 2008/2009.

OPB (oddelek podaljšanega bivanja) je organiziran od šolskega leta 1983/84. V začetku šol. leta 2002/3 je bilo dovolj otrok še za drugi oddelek OPB, od leta 2006 so trije. Zadnja leta so učenci v OPB lahko vse do 16.30 ure.

Od leta 2006 je organizirano tudi jutranje varstvo, ki se prične ob 6.00 uri.

Pouk se prične v septembru. V šolskem koledarju so jesenske (krompirjeve), novoletne, zimske, prvomajske in poletne počitnice. Ob uvedbi jesenskih počitnic v šol. letu 1993/94 so se skrajšale zimske počitnice.

V učni proces so vključeni tudi otroci s posebnimi potrebami, delo z njimi je prav tako načrtovano v urniku.

Učenci prejmejo spričevala, ki so z uvedbo devetletke zamenjala izkaze; zelene knjižice, ki so jih ob polletju in zaključku šolskega leta prejemale vse od povojnih časov.

Faksimile naslovnice in prve strani Izkaza o uspehu in vedenju, izdanega v Sp. Kungoti, leta 1963 (Arhiv Draga Koradeja)

Učitelji, ki so poučevali v tem obdobju

V novo šolo, prvo šolo v dolini, so se z učenci selile učiteljice: Ivanka Šmajš, Antonija Jarc, Majda Hlade, Danica Cafuta in Sonja Meglič. V kasnejših letih so poučevali tudi:

METKA MURAUS	1983/84
SONJA MARKO	1989
SIMONA ŠMAJS VODJA ŠOLE	1989/90–
ERIKA MATJAŠIČ PAHOR	1989/1990–
OLGA MAJCEN	1990–1991/92
ANDREJA ŽAGAR	1991
ALENKA PUŠNIK ZADRAVEC	1991/92–
PETRINA JAZBEC	1992/93
NADA STROPNIK	1993–
ALEN KRAJNC	1994/95
TANJA PLOHL	1995/96
ANDREJA CIGULA	1998/99–1999/2000
URŠKA KLINC	1999/2000
JOŽICA LEŠNIK ŠVAJGER	2001/2002
KSENIJA MITOV	2002/2003–
KARIN BLAS	2002/2003
DARJA KOVAČIČ	2004
RENATA KOKOT	2004/2005
NADA LAMPRET	2004/2005–
JOLANDA BIKIČ	2005/2006
MARIJA KRISTAN	2006–
POLONA HRASTNIK	2006/2007–

TABELA 7: Učitelji, ki so poučevali v obeh šolah v dolini

V omenjenem obdobju so šolo vodile Antonija Jarc (do decembra 1989), Sonja Meglič (do avgusta 1998), s šolskim leto 1998/99 sem funkcijo prevzela jaz.

Ravnatelj je bil do leta 1990 Jurij Leitgbeč, nato Vojislav Lazarev, ki je ravnatelj še danes.

Zadnja leta na šoli poučujejo tudi predmetni učitelji za vzgojne predmete in angleščino (Romana Vodnik, Nataša Podgoršek - angleščina, Tomaž Zorko - športna vzgoja, Milena Putar, Mlena Rataj - glasbena vzgoja). Z učenci s posebnimi potrebami in z učenci z učnimi težavami v tem obdobju delajo tudi socialni delavci, psihologi, specialni pedagogi, defektologi in mobilni pedagogi (Erika Stropnik, Petra (Vajberger) Baukman, Brigita Požar, Vesna Knuplež, Tanja Branisel, Alenka Ketiš, Hermina Zavrl, Veronika Benda, Nataša Satler,

Kaja Stropnik, Marinka Javornik in mobilni pedagogi iz Kamnika.) Del učne obveze sta eno šolsko leto na šoli opravičevala tudi Bernarda Šlehta in Marko Šebrek.

Učiteljski kolektiv v šolskem letu 2011/12. Na fotografiji so avtorice zbornika.

Organizacija pouka

Šolski dnevi so pestri. Novi načini dela izpodrivajo frontalno delo. Ob dnevih pouka po urniku so tu še dnevi dejavnosti, ki jih popestrimo z obiski različnih ustanov in zunanjimi sodelavci. Praznični dnevi na koledarju prinašajo prireditve in različne ustvarjalne delavnice. Šolski izleti, šole v naravi, športne aktivnosti v telovadnici v popoldanskem času in različni tečaji so stalnice. Ponuja se širok nabor krožkov, tudi angleščine in nemščine že od prvega razreda. V zadnjih letih smo uvedli ekološke dejavnosti, učenci se udeležujejo tekmovanj in nagradnih natečajev, vsako leto organiziramo srečelov, sodelujemo z društvi v kraju.

Na zdravniške preglede in cepljenja otroke vodijo starši. Za zobno preventivo je poskrbljeno z akcijo Zlata ščetka.

Starši svoje predloge in pobude sporočajo preko predstavnikov sveta staršev, na pogovornih urah in roditeljskih sestankih. Sodelovanje se kot uspešno že vrsto let kaže tudi v različnih dejavnostih, pa naj bodo to skupni izleti ali zbiranje starega papirja. Večino zbranih sredstev, ki smo jih porabili za nabavo učil in pripomočkov, smo pridobili v sodelovanju s starši.

V omenjenem obdobju se je zelo spremenil utrip življenja tako v šoli kot tudi v družinah. Nenehno hitenje in prizadevanja po več in še več nujno prinašajo posledice. Da je marsikaj drugače, razmišlja tudi Sonja Meglič: *»Ne, ni skomin po časih, ko je bil učitelj nesporna avtoriteta. Ne pogrešam let, ko so ključni učiteljev leteli po zraku in so zaradi pack v zvezku otroci pod ravnilom stiskali prstke. Lepo je, da je za nami tudi čas, ko so bili učenci*

nemalokrat tako drugače obravnavani zaradi slabih socialnih razmer. Učenje zaradi strahu je tudi za nami. K lepim spominom na prva službena leta sodijo ure, ko sem svojim učencem povedala kaj novega, nenavadnega. Široko odprte oči na eni strani in jaz kot vir informacij na drugi; učenci so bili moji in jaz njihova. Danes je učitelj težko vir informacij, tehnika ponuja toliko možnosti, da učenci brez težav pridejo do vseh tistih skrivnosti, ki jih je pred leti odstiral učitelj. Tudi zato je naloga učitelja v teh dneh težja. Hitenje je odneslo tudi čas, ki so ga starši preživljajo z otroki. Delo do štirih in še dlje, naj še kaj dodam? In v tem začaranem krogu izobilja in hitenja so se znašli otroci, ki vedno bolj vedo, kaj hočejo. Predvsem zase. In tako starši kot učitelji spet hitijo. Ugoditi jim. Z vsem tem dajanjem pa drug drugemu odvzamemo. Včasih se sprašujem, kam so šle vse vrednote. Spoštovanje je tisto, se mi zdi, ki se najbolj odmika. Pa bi ga morali pisati z zlatimi črkami. Tudi v kolektivu. Tega sem se dobro zavedala tudi takrat, ko sem postala vodja podružnice. Začetni strah je bil premagan, ko sem pri sodelavkah začutila željo po sodelovanju in ustvarjalnosti, ki je za prepoznavanje podružnične šole še kako potrebna. In tudi za lepe trenutke. Brez složnega kolektiva ne gre; ne v razredu ne v zbornici, še kako je potreben v sodelovanju v starši. Preživela sem lepa leta v našem malem kolektivu, v katerega se vedno znova rada vračam.»

Običajno pride s širokim nasmehom in veliko torbo (še iz starih časov, ker nič ne zavrže). V njej je vedno kaj sladkega. In ko ob odhodu zapre vrata, se kot njena naslednica zavem, da moram skrbno čuvati vse tisto, kar je dolga leta gradila v našem kolektivu. Predano delo, spoštovanje in veselje.

Vse to smo zmogle tudi ob nastajanju zbornika, iz katerega je razvidno, da je bilo življenje in delo na šoli skozi vso zgodovino zelo pestro, kar je prav gotovo razvidno tudi iz opisa posameznih dejavnosti, ki jih predstavljamo.

Naj vsem učencem, ki so svoja šolska leta preživeli pod našo streho, ostane v spominu veliko lepega. Spomini naj narišejo razigranost in širok nasmeh na lica!

Vanessa, Mai, Žan, Erik in Staš,
prvošolčki v letu 2011
(Šolska kronika)

Simona Šmajš